

Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»
Полтавський інститут економіки і права

**ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ВИКЛИК ГЛОБАЛЬНОГО СВІТУ**

**МАТЕРІАЛИ
Х Міжнародної науково-практичної конференції**

22-23 квітня 2026 р.

Полтава – 2026

УДК 330.111.66(477):34

Редакційна колегія

Роман Шаравара – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри правознавства та фінансів, директор Полтавського інституту економіки і права (голова).

Руслан Басенко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри правознавства та фінансів, перший заступник директора Полтавського інституту економіки і права (**відповідальний редактор**).

Ольга Бацман – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри соціальної роботи та спеціальної освіти, заступниця директора з освітньої діяльності Полтавського інституту економіки і права.

Сергій Короєд – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права.

Валерій Бебик – доктор політичних наук, кандидат психологічних наук, професор, професор кафедри професійної підготовки, документознавства та публічного управління Українського державного університету імені М. П. Драгоманова.

Наталія Рябокін – кандидатка філологічних наук, доцентка, завідувачка кафедри філології та соціально-гуманітарних дисциплін Полтавського інституту економіки і права.

Віталій Заїка – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи та спеціальної освіти Полтавський інститут економіки і права.

Тетяна Колотілова – кандидатка юридичних наук, доцентка кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права.

Іван Лісний – в.о. завідувача кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права.

Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклик глобального світу: Матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф., 22-23 квітня 2026 р. / Полт. ін-т економіки і права ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»; ред. колег.: Р. Шаравара (голова), Р. Басенко, О. Бацман та ін.; відп. ред. Р. Басенко. Полтава: ППЕП, 2026. 343 с.

ISBN 978-966-388-479-4

У збірнику матеріалів представлено доповіді та повідомлення наукового зібрання вчених, організаторів освіти, науково-педагогічних працівників, фахівців-практиків, здобувачів різних ступенів освіти, які присвячені аналізу політико-правових, соціально-філософських, освітньо-педагогічних, фінансово-економічних та інших вимірів інноваційного розвитку України та світу. Окремо звернено увагу на протидію України російській військовій агресії та окреслено шляхи повоєнної відбудови країни.

Матеріали збірника будуть цікавими вченим, викладачам і здобувачам освіти, усім, хто залучений до науково-теоретичного аналізу сучасного світу.

УДК 330.111.66(477):34

**Рекомендувала до друку вчена рада
Полтавського інституту економіки і права
30 квітня 2026 року, протокол № 4**

Автори несуть особисту відповідальність за повноту висвітлення досліджуваного питання, системність викладу матеріалів, достовірність наведених фактів та їхню автентичність, правильне цитування, академічну добросовісність.

Статті друкуються в авторській редакції.

ISBN 978-966-388-479-4

© Полтавський інститут економіки і права, 2026

© Колектив авторів, 2026

ЗМІСТ

Передмова..... 11

Розділ 1

Політико-правові, соціально-економічні та культурно-освітні виміри життя України в умовах воєнного стану та перспективи відбудови

Artem Koldovskyi, Kateryna Cherniha

Strategic management of pedagogical innovation in the era of digitalization:
institutional models for higher education transformation..... 12

Wladyslaw Wornalkiewicz

Możliwości usprawnienia procedury orzecznictwa z zastosowaniem IT 15

Wladyslaw Wornalkiewicz

Wykorzystanie Internetu w marketingu 29

Геннадій Аванесян, Яна Якименко

Медіація в цивільному та господарському процесі: актуальні проблеми
застосування 47

Геннадій Аванесян

Особливості захисту майнових прав в цивільному законодавстві України..... 50

Ян Атаманчук

Фінансовий менеджмент як інструмент забезпечення сталого соціально-
економічного розвитку України..... 55

Василь Бабець

Автономія волі та медіація у контексті рекодифікації цивільного законодавства . 56

Дмитро Бебякін

Трансформація інститутів конституційного права зарубіжних держав у контексті
глобалізаційних процесів..... 58

Валентина Березан

Фактчекінг як професійна компетентність соціального працівника у протидії
дезінформації в соціальній сфері 60

Андрій Берчук

Волонтерські організації як чинник консолідації українського суспільства
в умовах війни 62

Станіслав Волков

Комерційна посередницька діяльність в Україні та напрями вдосконалення
її правового регулювання..... 65

Сергій Гладкий

Феноменологічні засади формування правового світогляду здобувачів вищої
юридичної освіти 69

Наталія Год

Ідеї духовно-морального виховання особистості в епоху європейського
відродження 71

Наталія Гур'єва

Медіація в адміністративних та публічно-правових спорах: досвід країн ЄС
та можливості імплементації в Україні 76

Анастасія Дуденченко

Конституційна юстиція в Україні та країнах ЄС: порівняльний аналіз..... 78

Богдан Дудка Дерегуляція підприємницької діяльності в умовах воєнного стану: баланс між свободою бізнесу та державним контролем	80
Сергій Дудко Трансформація освітнього простору закладів загальної середньої освіти України в умовах сучасного світу на засадах сталого розвитку суспільства.....	82
Юлія Євлан, Анастасія Зайцева Медіація як механізм подолання правового відчуження особистості	86
Віталій Заїка Актуальний стан сучасного ринку цінних паперів в Україні	88
Ігор Зубков Генеративні моделі штучного інтелекту як інструмент цифрової трансформації суспільства	90
Дар'я Каліненко Конституційні цінності ЄС та їх вплив на національні правові системи.....	93
Олександр Кальян Окремі теоретичні питання справедливості як правової категорії	95
Олександра Кармаза Медіація як форма вирішення виборчих спорів.....	96
Іван Кисельов Торгівля людьми: сучасне рабство у світі та в Україні	99
Іван Кисельов Політико-правова трансформація інституту монархії у Великій Британії у XXI столітті.....	101
Володимир Коваленко Особливості правового статусу Інтерполу	103
Тетяна Колотілова Деякі питання організації надання адміністративних послуг	105
Жанна Кононенко, Ганна Карнаухова, Антон Сущенко Інноваційні підходи до модернізації підприємств в умовах технологічних змін: економічний аспект.....	109
Жанна Кононенко, Руслан Лизун Інструментарій ідентифікації мультиколінеарності у моделюванні динаміки в економіці	111
Сергій Короед Межі цивільно-правової відповідальності держави за знищене воєнними діями майно.....	113
Алла Кравченко Про гнучкість і відносність істини в конфлікті	115
Алла Кравченко Риторика судового аргументу: баланс між логікою та переконанням.....	117
Максим Криванич Цивільно-правова відповідальність за шкоду, завдану штучним інтелектом.....	118
Вікторія Кузема Податкова відповідальність як окремий вид юридичної відповідальності	121

Іван Лісний

Адміністративно-правове забезпечення антикорупційної політики:
міжнародний досвід 124

Олександр Лук'яненко

Музей у системі культурної безпеки 126

Владислав Мамалицький, Максим Ставицький

Автономне правотворення в медіації: теоретична спадщина Є. Ерліха та сучасні
практики примирення 129

Олександр Мамалицький

Дистанційна праця: сучасний стан і перспективи розвитку правового
регулювання 131

Олександр Марченко, Денис Боровський

Соціально-економічні аспекти структурної трансформації економіки України .. 134

Олександр Марченко, Владислав Кривовид

Забезпечення соціально-економічного прогресу у сфері розвитку людського
потенціалу 136

Олександр Марченко, Яна Пріщенко

Переваги цифровізації для бізнесу України 137

Олександр Марченко, Олексій Сердюк

Інноваційний розвиток бізнесу в умовах післявоєнного відновлення України ... 139

Олександр Марченко

Структурні зрушення в економіці України в контексті глобалізаційних процесів 140

Олександр Мацюк

Музей закладу вищої освіти як самобутній науково-освітній простір в системі
професійної підготовки 142

Анастасія Мелікова, Сергій Шрамко

Філософсько-правовий аналіз винесення конфліктів поза межі судової системи 144

Олена Мінакова

Особливості захисту прав споживачів при покупках у соціальних мережах 146

Володимир Мокляк

Штучний інтелект як інструмент і виклик для STEM-освіти: як університети
мають адаптуватися вже зараз 148

Тетяна Непокупна

Інституційні ризики повоєнної відбудови економіки України 150

Єлизавета Новоселецька

Обмеження прав і свобод людини в умовах воєнного стану: межі та гарантії 152

Дарина Носаченко

Правовий статус біженців та осіб під тимчасовим захистом у країнах ЄС 154

Наталія Ночовна

Формування критичного мислення як складова забезпечення екологічності
освітнього процесу в умовах дистанційного навчання 156

Тетяна Олійник, Ольга Обороня

Форми і методи регулювання товарного ринку 158

Тетяна Олійник, Валерія Петренко

Ринкова інфраструктура, її характеристика 162

Тетяна Олійник	
Види ринкових процесів на товарному ринку	165
Іван Паламарчук	
Щодо прагматичного підходу в питаннях управління АРМА активами у вигляді автомобільного транспорту.....	168
Станіслав Пашко	
Етичні та гуманітарні аспекти використання штучного інтелекту: моральні дилеми, соціальна маніпуляція та гуманізація технологій	172
Леся Петренко	
Проектно-орієнтоване навчання у STEM: від університетської лабораторії до реального виробництва	174
Олександр Пилипенко	
Юридичні підстави відшкодування матеріальних збитків під час війни, розв'язаною Росією проти України	176
Дмитро Піддубний	
Медіабельність у трудових спорах	180
Олександра Подольська	
Конституційні межі обмеження прав людини в умовах воєнного стану	183
Валентина Рашкова	
Правове регулювання інформаційних відносин в Україні та проблеми доступу до інформації	186
Микола Рогоза, Юрій Пухальський, Володимир Шило	
SMART підходи проєкт-менеджменту як основа енергоефективних заходів сталого розвитку суб'єктів бізнесу	189
Наталія Рябокінь	
Реальний сектор економіки та фінансова система України в умовах війни та перспектив відбудови	192
Лариса Семеновська, Михайло Рамусь	
Сучасні підходи та технологічні рішення в організації самостійної роботи студентів ЗВО	194
Віталій Сидоренко	
Правове регулювання та організація професійної підготовки державних службовців у Норвегії: досвід для України	197
Денис Снітко	
Технологічні та правові аспекти повторного використання електронних відходів у формуванні ресурсоефективної економіки України.....	200
Юлія Снітко	
Архітектурні та програмні рішення системного рівня як інструмент інноваційного розвитку цифрової інфраструктури	203
Дмитро Стаценко	
Проблема місця та значення курсу історії України в українських закладах вищої освіти	205
Ігор Стельмащук	
Медіація у врегулюванні транскордонних сімейних спорів.....	209
Дмитро Стрілко, Максим Криванич	
Порівняльний аналіз медіації в Україні та ЄС.....	210

Дар'я Тарасенко

Війна як каталізатор неформальних інституцій: чому волонтерські мережі іноді ефективніші за державу 213

Світлана Товста, Аліна Глінкіна

Реалізація права на справедливий суд у адміністративному судочинстві України у контексті статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 216

Світлана Товста, Олександр Петренко

Кіберзброя як потенційно заборонений засіб ведення війни 218

Світлана Товста

Смарт-контракти як новий інструмент цивільно-правових відносин 220

Сергій Фірсов, Сергій Дикань, Вікторія Єфремова

Правові колізії у сфері освіти з безпеки в надзвичайних ситуаціях 222

Борис Шевченко

Фінансове забезпечення сталого розвитку: взаємодія держави, приватного сектору та міжнародних інституцій 225

Тетяна Шевченко

Медіація в кримінальних справах щодо неповнолітніх 229

Лідія Шкварок

Правове регулювання медіапростору України в умовах воєнного стану: виклики свободи слова та інформаційної безпеки 230

Віра Явір

Політико-правовий вимір зовнішньої етнополітики України 233

Тарас Яремко

Міжнародні відносини на Близькому Сході після 1948: арабо-ізраїльський конфлікт. 236

Розділ 2

Теорія і практика соціальної роботи та корекційної педагогіки

Ніна Атаманчук

Психологічна резильєнтність молоді як ресурс соціально-економічної стабільності суспільства 240

Андрій Берчук

Волонтерські організації як чинник консолідації українського суспільства в умовах війни 242

Світлана Житник

Теорія та практика соціальної роботи: сучасний стан та перспективи розвитку.. 245

Віталій Заїка, Микола Антал

Низька самооцінка як психологічна проблема та шляхи її корекції 248

Віталій Заїка, Тетяна Губарь

Депресивні стани та їх психологічна корекція 249

Віталій Заїка, Олена Данильченко

Посттравматичний стресовий розлад у цивільного населення та способи його подолання 251

Віталій Заїка, Оксана Луценко

Профілактика професійного вигорання соціальних працівників в період війни . 252

Віталій Заїка, Володимир Норенко

Особливості тренінгової роботи у соціальній сфері 254

Віталій Заїка, Наталія Полтавець	
Психологічна підтримка цивільного населення у складних життєвих ситуаціях .	255
Віталій Заїка, Наталія Романенко	
Зростання тривожності в сучасному суспільстві та способи її зниження	257
Віталій Заїка, Тетяна Семенко	
Сучасний стан психічного здоров'я населення в умовах воєнного стану	258
Віталій Заїка, Тетяна Скляр	
Емоційне вигорання у професійній діяльності та методи його профілактики	260
Віталій Заїка, Неоніла Цимбал	
Емоційне вигорання студентів під час навчання в умовах воєнного стану	262
Віталій Заїка, Таїсія Чубукова	
Особливості підтримки психічного здоров'я військовослужбовців	263
Віталій Заїка	
Психічне здоров'я особистості в умовах війни та невизначеності: шляхи збереження	265
Андрій Коваль, Людмила Харченко	
Формування професійної готовності майбутніх фахівців із корекційної педагогіки до інноваційної діяльності	266
Тетяна Косач	
Соціальна поведінка особистості в системі соціальної регуляції: філософський аспект	269
Галина Котломанітова	
Оптимізація взаємин у сім'ях військовослужбовців: роль фахівців допоміжних професій	273
Володимир Кутас, Андрій Стебельський	
Інклюзивна освіта та педагогічні інновації: ігрові практики як засіб розвитку комунікативних навичок учнів	277
Максим Новосад	
Соціальна реінтеграція ветеранів війни в умовах територіальної громади засобами адаптивного спорту	280
Ігор Підвальний	
Комплексна фізична терапія як засіб покращення функціонального стану та якості життя осіб похилого віку з гіпертонічною хворобою	283
Тетяна Семенко	
Комплексна психологічна реабілітація: особливості практичного впровадження	286
Юлія Сидоренко	
Арттерапевтичні технології в системі психосоціальної підтримки ВПО в умовах війни	289
Олена Харченко	
Емоційний інтелект керівника як чинник соціально-економічної стабільності організації в умовах глобальних викликів	292
Ніна Черняк	
Медична та соціальна реабілітація ветеранів – запорука інтеграції ветеранів у цивільне життя	294

Розділ 3

Теоретичний і практичний потенціал лінгвістики у піднесенні національного духу та консолідації світового співтовариства

Wolfgang Schubert

Besonderheiten der Vermittlung heimatkundlichen Materials im Deutschunterricht . 299

Алла Барбінова, Сергій Дудко

Синергія державної та англійської мов як чинник соціально-економічного розвитку України в умовах глобалізації 300

Психолінгвістичний потенціал «м'якої мови» (Soft Language) у створенні безбар'єрного середовища..... 302

Руслана Васюра

Інформаційні технології як фактор зміни риторичних практик і комунікаційних парадигм у сучасному суспільстві 304

Василь Водян

Мета, завдання та принципи редагування економічних текстів..... 307

Леся Домніч

Динаміка української військової термінології: від стандартів STANAG до викликів сучасної війни 308

Артур Йосипенко

Професія перекладача в цифровому світі..... 311

Алла Кравченко, Наталія Рябокінь

Редагування іноземномовного тексту..... 312

Діана Мустафаєва, Наталія Рябокінь

Аналіз прикладів міжкультурного редагування..... 313

Станіслав Пашко, Тетяна Грозницька

Роль медіа-дискурсу у піднесенні національного духу 314

Станіслав Пашко

Лінгвістика у формуванні освітньої політики та національної свідомості 316

Дмитро Піддубний

Особливості перекладу юридичних лексем..... 317

Тетяна Радіонова

Особливості викладання іноземної мови на початковому рівні вивчення 319

Наталія Рябокінь, Алла Барбінова

Теоретичний та практичний потенціал лінгвістики в сучасному світі 321

Наталія Рябокінь, Сергій Дудко

Переклад і редагування наукових текстів..... 322

Наталія Рябокінь, Наталія Ночовна

Українська мова та іноземна мова у закладах вищої освіти: особливості взаємодії та значення для підготовки фахівців 324

Наталія Рябокінь, Станіслав Пашко

Українська та іноземна мова для академічного та професійного спілкування у закладах вищої освіти..... 325

Наталія Рябокінь, Віталій Татарко

Роль редактора в забезпеченні якості суспільно-політичної інформації..... 326

Наталія Рябокінь Мовностилістичні особливості економічних текстів	328
Наталія Сизоненко Редакційна політика українських фахових видань з філології щодо використання ШІ	330
Тетяна Скляр, Наталія Рябокінь Редагування рекламного дискурсу	332
Галина Терела Специфіка перекладу англомовної юридичної термінології.....	333
Олександр Ткачук Сучасні комунікаційні інструменти у формуванні конкурентних стратегій видавництва на українському книжковому ринку.....	335
Наталія Токуєва Психологічні засади фатичної метакомунікації в міжособистісному спілкуванні	338
Сергій Фірсов, Сергій Дикань, Вікторія Єфремова Новий статус українського правопису диктує зміни в діловодстві	341

- Юриспруденція*. 2013. № 6-2 (1). С. 45–47. URL: <https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc6-2-1/11.pdf>
5. Оніщенко Н. Інформаційно-правовий простір: проблеми формування, розвитку, аналіз позитивних і негативних впливів на правосвідомість суспільства та особистості. *Віче*. 2012. № 17. С. 20–23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2012_17_11
6. Павлюк Н.М. Доступ до публічної інформації в Україні у контексті Конвенції Ради Європи про доступ до офіційних документів. *Право і суспільство*. 2023. № 2. Т. 2. С. 355–360. URL: https://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2023/2_2023/part_2/52.pdf
7. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
8. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
9. Тімашов В.О., Дмитревич К.С. Проблеми регулювання інформаційних відносин в Україні: адміністративно-правовий аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2020. № 61. Т. 2. С. 44–47. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/02/12-1.pdf>
10. Шинкар Т.І. Право на доступ до публічної інформації: правове забезпечення та проблеми імплементації в Україні. *Актуальні проблеми держави і права*. 2020. № 85. С. 247–254. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/71a38c53-fb60-42a0-b87e-71857bcb6aa1/content>
11. Яременко О.І. Правові проблеми регулювання інформаційної діяльності у сфері державного управління. *Інформація і право*. 2011. № 3. С. 56–63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2011_3_10
12. Magyar Helsinki Bizottság v. Hungary, Judgment, 08.11.2016, № 18030/11. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-167828>

**SMART ПІДХОДИ ПРОДЖЕКТ-МЕНЕДЖМЕНТУ
ЯК ОСНОВА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ**

Микола Рогоза,

д-р екон. наук, проф.,

Полтавський університет економіки і торгівлі,
Інститут економіки промисловості НАН України,

Юрій Пухальський, Володимир Шило,

аспіранти,

Полтавський університет економіки і торгівлі,

Постановку проблеми дослідження пов'язано із особливостями, що визначають стан економіки України, які науковцями характеризуються значними викликами, стійкістю в умовах триваючої війни та міжнародної підтримки, що також потребує підходів щодо структурних реформ. Визначаючи основні джерела, що необхідні для розвитку і діяльності, дослідниками підкреслюється важливість для промислового виробництва значних інвестицій для модернізації [1]. Процеси модернізації та трансформації науковцями пов'язуються також необхідністю вирішення завдань розробки стратегії для успішного впровадження

цифрової трансформації компанії з визначеними завданнями на основі створення довгострокового проекту на системному підході його реалізації та нових технологій і розробок [2]. Таким чином, успіх процесів модернізації та трансформації залежить від успішності проєкт-менеджменту процесів розвитку бізнес структур, що досягається також на основі систем управління мотиваційними процесами та розуміння мети змін у необхідних термінах тривалості такого проєкту, що реалізується у відповідності до завдань та процесів трансформації економіки. Також важливою умовою адаптації персоналу управління та оновлення бізнес-процесів є впровадження системи цифровізації з використанням особливостей інструментарію у формуванні синергії для якісних змін на основі сучасних концепцій (управління бізнес процесами (Business Process Management, BPM), що, в свою чергу, потребує підходів із управління взаємовідносинами з клієнтами (Customer Relationship Management, CRM) [2, с.33]. Розуміння складності таких процесів модернізації та управління оновленими бізнес-процесами, що важливо для сталого розвитку бізнес структур, сформуло вало потребу дослідження в царині визначення енергоефективних заходів сталого розвитку суб'єктів бізнесу, що поставило також дослідження впливу різновекторності заходів на ефективні енергетичні рішення. Важливість цього підкреслюється у наукових дослідженнях із визначення ролі розумних енергетичних рішень як ключового фактору у розвитку, забезпечуючи енергоефективність, стійкість, інтеграцію таких технологій для оптимізації енергетичного споживання та зменшення викидів парникових газів, сприяючи екологічній сталості [3], що підкреслює при цьому важливість сучасних підходів до планування та впровадження енергетичних рішень на основі smart-моделей управління через поєднання інновацій, технологій та компетентності персоналу. Крім того, застосування smart-моделей, науковцями підкреслюється можливість мінімізації економічних ризиків, що значно впливає на підвищення рівня локальної економічної безпеки через прозорість розподілу ресурсів та автоматизацію моніторингу стратегічного сталого розвитку в поствоєнний період [4]. Це важливо для стратегічного розвитку у контексті стимулювання залучення інвестицій у розвиток smart-енергосистем, оскільки потенціал цифрових платформ не вичерпується лише чинником об'єктивізації прогнозів щодо майбутнього прибутку від інвестицій, оскільки цифрові платформи також створюють можливість для безвитратних (з точки зору часу та зусиль) капіталовкладень [5], що також надає переваги формування smart-підходів на використанні цифрових технологій у реалізації процесів капіталовкладень та пошуку інвестиційних проєктів.

Подальші дослідження для сприяння ефективнішому використанню ресурсів, покращенню та досягненню кліматичних цілей із використання SMART підходів проєкт-менеджменту, як основа енергоефективних заходів сталого розвитку суб'єктів бізнесу, у сучасних умовах трансформації економіки пов'язані із необхідністю зменшення енергетичних викликів та об'єктивності зростання вимог до екологічної відповідальності бізнесу. Метою дослідження було теоретичне обґрунтування і практичні рекомендації щодо формування та застосування SMART-підходів у проєкт-менеджменті енергоефективними заходами як інструменту підвищення ефективності планування, реалізації та контролю діяльності суб'єктів економіки в умовах сучасних економічних і технологічних трансформацій, що спрямовані на забезпечення їх сталого розвитку. Впровадження ефективних інструментів управління проєктами, орієнтованих

на досягнення цілей сталого розвитку, які забезпечують структурованість, вимірюваність та результативність управлінських рішень, є SMART-підходи у проєкт-менеджменті.

Головними перевагами SMART-підходу (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound) є створення та використання можливостей формування цілей проєктів енергоефективності на основі чітко визначених параметрів енергозбереження, оптимізації ресурсів та зниження витрат. У сучасних умовах значного рівня невизначеності економіки та загроз застосування SMART-критеріїв у процесі управління проєктами на основі підвищення прозорості, контрольованості забезпечується адаптивність бізнес-процесів.

Головними досягненнями в контексті енергоефективних заходів на основі SMART-підходів є можливість: конкретизації цілей щодо зменшення енергоспоживання та впровадження інноваційних технологій; кількісної оцінки результатів по економії енергії, зниженню викидів, скороченню витрат; узгодження проєктів із стратегічними цілями сталого розвитку суб'єктів бізнесу; визначення часових ресурсів реалізації енергоефективних заходів; використання цифрових та технологій штучного інтелекту в створенні підходів забезпечення рівня точності та масштабування у процесах управління виконання проєктами у забезпеченні необхідного об'єму інформації, швидкого аналізу великих масивів даних, розробку достовірних сценаріїв наслідків рішень, що приймаються [6]; визначення та управління рівнем відповідальності учасників проєкту по впровадженню енергоефективних заходів та ефективністю досягнення результатів.

Висновки. Актуальність дослідження інтеграції SMART-підходів у систему проєкт-менеджменту має в сучасних умовах значний рівень. Дослідження інтеграції SMART-підходів у систему проєкт-менеджменту надає можливості по вирішенню проблеми досягнення необхідного рівня сталого розвитку бізнес-суб'єктам, забезпечуючи формування ефективних портфелів проєктів, що зорієнтовані на енергоефективність, що є важливим чинником такого розвитку та управління економічною безпекою також, впливаючи на фактори забезпечення конкурентоспроможності. При цьому необхідно підкреслити важливу роль цифровізації управлінських процесів, яка забезпечує оперативний моніторинг показників та підтримку прийняття рішень.

Таким чином, SMART-підходи проєкт-менеджменту, як ключові інструменти реалізації енергоефективних заходів сталого розвитку бізнесу та його суб'єктів, забезпечує системність, результативність та стратегічну узгодженість управління проєктами в умовах сучасних економічних викликів, що пов'язані із впливом війни та рівнем невизначеності економіки.

Список використаних джерел:

- 1.Столяров В. Ф., Шинкарьук О. В., Воробей С. І. Основи формування метрології циклічності розвитку національної економіки. *Вісник економічної науки України*. 2024. № 1 (46). С. 3-15. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1\(46\).3-15](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1(46).3-15).
- 2.Соціально-економічний розвиток України: моделі, механізми, стратегії : монографія/ М. Є. Рогоза, В. І. Перебийніс, К. Ю. Вергал та ін. ; за наук. ред. д. е. н., проф. М. Є. Рогози. – Полтава: ПУЕТ, 2021. – 148 с. <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/11429>.
- 3.Цимбал, Л. І., & Ковальчук, Т. Г. (2025). Смарт енергетика як основа сталого розвитку розумних міст. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*, (14). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14836816>.

- 4.Рогоза, М., Гудзь, Т., & Явтушок, Д. (2026). Smart-моделі проєкт менеджменту сталого розвитку суб'єктів підприємництва територіальних громад як інструменти економічної безпеки в умовах післявоєнного відновлення. *Економіка та суспільство*, (84). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-30>
- 5.Залознова Ю. С., Сердюк О. С. Стимулювання розвитку смарт-енергосистем. *Вісник економічної науки України*. 2024. № 1 (46). С. 16-23. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1\(46\).16-23](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1(46).16-23).
- 6.Рогоза М. Є., Кривенко С. В. Концептуальні засади впровадження цифрових технологій і штучного інтелекту у систему управління відходами: переваги, нові виклики та ризики. *Вісник економічної науки України*. 2024. № 2 (47). С. 136-142. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.2\(47\).136-142](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.2(47).136-142).

РЕАЛЬНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПЕРСПЕКТИВ ВІДБУДОВИ

Наталія Рябокiнь,

*здобувачка другого рівня вищої освіти спеціальності
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Полтавський інститут економіки і права*

Актуальність дослідження зумовлена безпрецедентними викликами, які постали перед економікою України внаслідок повномасштабної війни. Руйнування виробничої та транспортної інфраструктури, порушення логістичних ланцюгів, скорочення інвестиційної активності та значне навантаження на державні фінанси істотно вплинули на функціонування реального сектору економіки та фінансової системи держави. Водночас економіка України демонструє адаптивність та стійкість завдяки державній політиці регулювання, підтримці міжнародних фінансових організацій та трансформації бізнес-середовища.

Реальний сектор економіки, що включає промисловість, сільське господарство, будівництво та сферу послуг, зазнав значних втрат, але водночас став основою для формування нових моделей виробництва та релокації підприємств. Фінансова система України, зокрема банківський сектор та державні фінанси, відіграє ключову роль у забезпеченні макроекономічної стабільності, фінансуванні оборонних та соціальних видатків, а також у підтримці ліквідності економіки.

Проблематика функціонування економіки України в умовах війни та її післявоєнного відновлення активно досліджується як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями.

Серед українських дослідників вагомий внесок у вивчення фінансової системи та її ролі у відбудові економіки зробили А. Нечипоренко та М. Сулима, які розглядають фінансову систему як ключовий інструмент забезпечення сталого розвитку та післявоєнної реконструкції країни. У їхніх роботах підкреслюється важливість ефективного перерозподілу фінансових ресурсів для відновлення інфраструктури та економічної стабільності [10].

Проблеми функціонування фінансової системи України в умовах воєнного стану досліджують І. Гнидюк, Л. Марчук та Н. Тимошенко, які акцентують увагу на стійкості банківської системи, валютному регулюванні та ролі Національного банку України у забезпеченні фінансової стабільності [10].

Питання післявоєнної відбудови економіки та макрофінансової стабільності розглядаються у працях М. Житара, який аналізує драйвери відновлення

Наукове видання

**ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ВИКЛИК ГЛОБАЛЬНОГО СВІТУ**

**Збірник матеріалів
X Міжнародної науково-практичної конференції
22-23 квітня 2026 р., м. Полтава**

Відповідальний редактор – *Руслан Басенко*
Комп'ютерний набір – *автори рукописів*

Електронне видання
Підписано до оприлюднення,
друку та поширення в мережі Інтернет 04.05.2026 р.
Формат 60x84/16. Гарнітура Georgia
Ум. друк. арк. 25,3